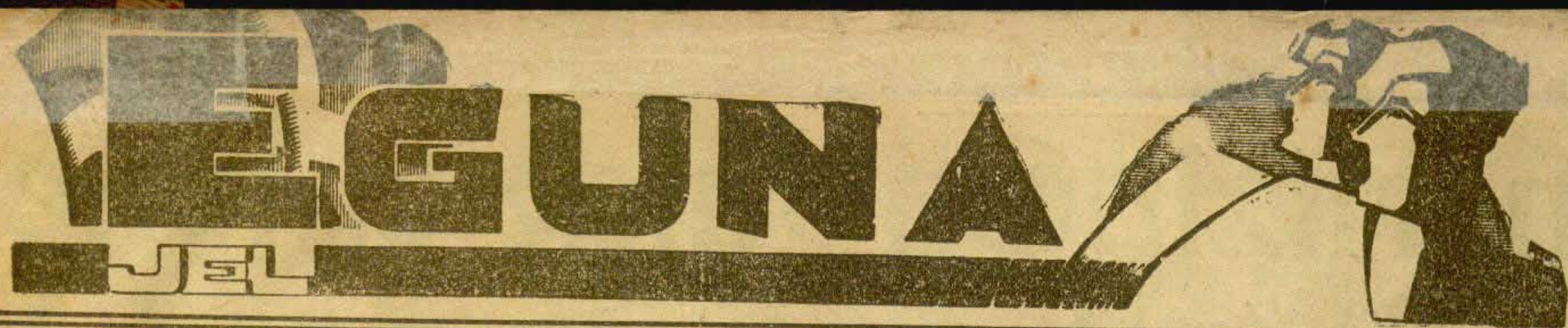

Nagi ta alper dabilana etoya da-lgea
dabilan bakotxa areyua.-Pusilla erabi-
teko indafik eztabenak gogortze lanetan
atxura erabili daiteke. - Bilbao, makur
barik, zutik iraun biar da, azkata-
sunari begira, azkatasun-gogo ori ixan-
go dalako gurendearen bide ta onari.

Lgo. urtia

139'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. bagilla 13'gna. igandea

15 eunen

EUZKO GUDA-OÑETAN

Joaldi gordintsuak atzo, be, Larabetzua eta Fika ingurutan

Arerioak bidea zabaldu nai dau gure gudarien artean bere gurari ankerak bete al izateko, baña oneik adorez eta kemenez erantzuten dautse. - Egazkin ugari guda-oñak eta atzeak suagutzen. - Paxisten basatikeriak Gorliz'ko gaxotegia aukeratu eban atzo ankerkerietako, arañegun Derio'ko kanposantuaz egin eban antzera.

Aberriaren bizitzak, gure izateak, gure siniste ta elburuen zorionak, eskari bat egin eta bearkun bategaz lotuten gaitue: Tinko, euzkotarak! Irmo!

Egunekua

Al dutenaren moñoi

Ituna degu soma paxistafun izapirgiaz irakurtzerakoan. Gezur-ale birenak, nardagafikeri gordintsuak. Aspaldiko basati-bidea ufatzeari ekin diote. Litzeta eta grina makuraz ler eginak dira paxistafun koltxoak: izutasun eta gortoz kutsuak euren izapirgiaz.

Aztu ditzaun euzkotafun ain nabarmenkiro leporatu izan dizkiguten eten-gabeko zigor eta jasapenak. Aztu, ez; zokoratu ditzaun gaurko. Alemaniar eta italiar ain begiko atera egin dietenak, euren buruak atzetaratu astunak lotu dietenak, nabarmenkiro nabarmenkiro zigortu dituzte euren anai-maniak. Jaun baño malajo dute moñoi izaki. Españarazletasunaz itzuta, ez dira geure izate berezia ezagutzen gai, eta mardak eta nafetaz galdut dute euren, Gaur-dainoko oker guztiak gure orain senti degun samin bizi ta zozotzez garbitu bearko dituzte.

Lur zatitxo, bat lortu dutela-ta, euraik nai dituzten zema eta benganatzak burutze eskubide din dirala diote. Badute orain maixu jatofiki! Narda ta gorotxa baño ez dario guzti ori, gure izate ta gure erakutsi diegun kimen eta bikaiñak sututeko narda eta gorotxa.

Izkuntz eta iskegi guztiak galerazo dituzte. "Castellano" izan ezik, zokora "naste-bofaste" guztiak. "Naste-bo'aseok" gogaitkafi etsi-zituzten paxistaf agintariak. Eta ez al da euzkotafentzat maixoa naste-bofaste, alemaniar, italiar, portugaldar eta arabiar izkuntza? Zertarako oarka lotu emen? Atzetaratu izkuntz ulertzeinok erakusteko ikastolak zabaltu dituzte Euzkadi'n. Eta euzkera lurperatzeko agindua eman dute. Eta Euzkadi'n ori. Orainxe jafatzeotan dira oraindik, euzkera zokoratzeko alegia-alegin egiten. Bitartean, agintaritz bide, alemaniar, italiar, portugaldar eta arabiar ikastolak zabaltu. Orixe egin dute euren buruak "nacionales" etsi dituzten paxistaf agintariak, atzetaratu etsi diran basapiztien artean, besterik ezinez, laguntzaileari eder egitearen, burua makurtu. Ofelaxe saltzen dituzte euren buruak moñoi likitzok. Buruak eman ote die iñoi paxistaf agintariori euzko-ikastola bat zabaltzea? Oraindikokoa gure etsai izan diranak, gure etsai puxkatu dira gaur eta beti izango ere.

Gernika eutu ta astu zutenen alde dira, euraik burututako basatikeriak gure burutu ditugula esanaz, geruza diola jakinez esanaz. Eta "Deutschland" suagatu orduko goro-gomka asi diranak dira oiek! Eta "españal" euraik! Almeria suagatzea bidezko aitortu dutenak dira oiek! Eta "nacionalak" oiek!

Euzko abenda ondazte dute amet eta Zumafaga'ko neskati falangatar eta alemaniar gudar batek izan dute eskontza txalo ospatu dute.

Euzko-kutsurik duan etxian, ataria ta orogai oso apurtzeari ekin diote eta ori bako txalde guztiak guda-butsudun izenez joiti dituzte.

Ez dira espñal, ez euzkotaf, ez leial, ez gizon. Al dutenaren moñoi dira oiek.

Eri artean Alemania eta Bulgaria arteko adizketasuna - Bakearen aldeko autuak erabili dira eri bitzuon artean.

Sofia.—Uri onetara da Reich'ko Erbeste-arazo arduradun Von Neurath. Agintari-antzera eldu da ta Bulgaria'ko Gobernu-Lendakaria ta Erbeste-arazo arduradun Kuesseinnoff jauna ikertu ditu ta oneri Furher'en izenez "Alemandar Aranen saltekoen" ezaugarria edo ikura emon daitzo.

Jaun ofekin egin eban jardunaldia erdu betekoa izan zan eta politikatu asko arakatu ebezan eta jardunaldio egin osolan izapirgiaz egin ziran eriketalari biok.

Bulgaria izapirgiaz atera biozko-fa egin euts eta-ta, eskerak emon eutzezan alemandar ordezkari ofek eta

Saleroskeia ta Ornicketa

Gozok

Datoren astean pastak emongo yakoz etiri. 125 gramo bakoitzeko. Ofelaxe agertu eban Gomez Beltran jaunak, ofetarako, aufetik emonak euk eukazan legeak beingo ezetsi beari izan ba'ditu be.

iker edo bizita oferi buruz bion artean idatzi eban oafa adierazo eutsen izapirgiaz.

Oaf ofetan agertzen dabenez ministro biok Europa'n bakeari eusteko ta lateri bion bakea aldezteko be-ferko diran auzi ta autu batzuek arakatu dabez.

Autu ta auziok arakatzekoan ikusi izan dabez, lateri edo estadu biok eritzi bardiñak dabez ta bion arteko adizkidetasuna sendotzeko ta artue-monak indartzeko asmoa agertu dabe.

Ekonomi ta gogo-lantze edo kultura sailetan orain-arte baño alkaferi geiago laguntzeko asmoa dabe lateri biok. Orain-arte, be, Bulgaria ta Alemania beti izan dira alkafen adizkide ta jardunaldi ofetan, be, ministro bion azkenen adizkidetasunak eta gogo-argiz eginak izan dira.

Alemania'ko Erbeste-arazo arduradunak Bulgaria'ra egin daben ostereoi eri bion artean bake-gogoa sendogatzeko ta eri guztiaren artean bake sustatuzagotzeko bide egoki izan dala diño oaf ofek azkenez.

BIZKAYA'N

Arañegungo joaldiak indartsu ta setatsu jafatu eban atzo. Arañegun baño bizi ta indartsuago oraindik. Arañegun baño gordintsuago. Arerioa iradu da. Prisa agertzen dabe paxistak. Auferakadarak egin bako eguna eurentzat ilko dala ba' daki ta alegia-alegin egiten diardue gure gudarien indafak eten eta ginduteko asmotan.

Egazkinak egazkin, kanoiak-kanoi, guda-makiñarik batu dabe paxista ankerok gure zelaitan.

Arañegungo joaldiei jafaituaz atzo be joaldi gordintsuak egin ziran Larabetzua aldean eta Fika aldetik.

Goiz guztia bidea gertuten igaro eban egazkin eta artilleriaz. Baster guztiak sutu ta bifiñduten ekin eutsen. Gero, eguerdi aldera, mendiak sutan lagau ondoren, pusildunei aufera egiteko agindua emon eutsen.

Eurei leku egiten tanke ta guda-bultzi ugari. Euron atzetik gazteak. Gure mutiak, euren tokietatik, kementsu ta adoretu eutsi ta zigortzen zituen. Gazte ugari euren biziak ordaindu eban auferakada-gogua. Baña odol bako biondun paxistak, gizona-kaitik ardurarik artu barik, moltoka bialtzen zituen gazteak, il edo bizi aufera egiteko aginduz.

Eta euraik ezer lortu ezinez atzetaratu bihurtzen ziranetan, bafiro egazkinak gure mutilen gahera uferatzen ziran eukok izkilazkafekaz suagatete.

Ofelaxe afatsalde guztian.

Era ofetan paxistak auferakada apur bat egitea lortu eban. Ez dogu ukatuko.

Gure mutiak, su-artean eutsi ezinda, atzeragoko tokietara bihurtu ziran, toki onetatik arerioa indartsuago zigortuteko asmotan. Eta ofelaxe egin eban. Izkilazkafekaz eta pusilekaz lanik eta ekinidirik egin eban, arerioaren gibelera eriotzea sartuaz.

Gaba egin zanean oraindik joaldiak egiten ziran Fika eta Larabetzua ingurutan, gure tokietan. Lezama ingurutan-eta, mendiak kei baltzen egeozan artean afatsaldean egazkinak bizi eban sua erakusten.

Gure gudariak arañegun baño gogotsuago nabaitu genduzan oraindik atzoko joaldietan, arerioaren su ikaragarri artean, beaf bezin lanik egiteko zoririk izan ez ba'eben be.

BESTE ALDIETAN

Kañoi jardunak eta pusilen saio-keta ariñak.

Orixe beste guda-oñetan oartu genduna.

Baranbio aldean kañoien jardun ofeik bizi egin ziran. Paxisten egazkinak be gogorki suagatu zituen Orduña-Baranbio aldeko toki batzuek. Gudariak ofaitik geldi iraun zuten.

BATZALDIA

BIZKAI'KO ALDUNDIA

Aldundi'ko lendakari jaunaren Otsefentat EH Zainketa'ko Landolan azalduko yakozan baldintzetan 12 janak-bardind egitea nai dabenak eskabideak il onen z'ogn. eguneko afatsaldeko zortizak ordue egin begiez.

Bilbao'n 1937'gn. bagilaren 10'gn.—Lendakaria, Laizketa'ko Eriupin.

EUZKADIKO GUDA-ZAINGOAK ATZO GABEKO AMARETAN EMAN. DAKO AGIRIA:

Ipstalde gudoiak (Bizkaya)

Areyuak gogoi jotzen jafatu dau Fika bafutjan, artilleri ta egazkinen ekinidirik gogotak lagun euzala.

Gure gudariak kementsu eutsi ixan dautse, eta areyuar kate andiak egin ondoren, bigaina esijetara aldatu ziran, and'obeto eutsitako.

Erdiko gudoiak (Araba)

Atzo goxian, Orduña bafutiko gure esijetarantz joaldi gogofa egin eban areyuar, baña gure gudariak atzetaratu egin eutsen.

Ostantan etzan ixan, artilleri, pusil eta izkilazkafek, lantzan beingo ekinidirik.

Egoaldeko gudoiak (Burgos)

Ere e.

Egazkinak

Paxistak esanetara jokatzan daben egazkin alemandafak Bilbao'nguru-zia egazka ibili ziran, suagaz jaurtitik eta efitaren astian zauritubak eginik.

Gure artera gudari bat eldu da bere izkilu ta gusi.

eben, arerioak une baten agertu izan eban auferakada gogua ber-bertan smailu oragin eutselako gure gudariak.

Burgos aldean, lengo senean.

PAXISTEN EGAZKINAK

Of paxisten indaf guztia.

Gipuzkoa'ko izparak

Paxistak darabilezan loñak

LIZUNDU EZ ETE DIRA EGINGO?

Donostia.—Arazuoi euren gain artu daben batza ta batzordeen zuzendaripean, Bilbao euren mende lastef dala-ta, Bilbao ofetako efitarek laguntzeko jaki ta janak batzen diñardue paxistak.

Esne batuta, txokolatetan, azukaretan eta abaf tone'ada asko batu ei dabez. Bilbao'ofetako daukagu zoria! euron besuetan jausi-orduko ofen janari gozuok lizundu edo txinuriak jango ete dabezan bildur daukagu. Aberriaren alde il diranen lan urte-lik amaf urterako une zurtzak jasoteko Umezurtzategia egin dabe Getaria'n.

INFANTADO'KO DUKEAREN SEMEA IL.

Donostia.—"Diario Vasco" k diñoze Francisco de Borja Arteaga, Infantado'ko dukearen semea Lemoñaitzen il da; alferce ei zan.

GIPUZKOA'KO TA NABAÑA'KO GOBERNADORE BARIK

Donostia.—Bizkai'ko ta Gipuzkoa'ko Gobernadore bai dalakoaren argazki edo eferatua ikusi dogu "Diario Vasco". Orain Coruña'ko gobernadore egin daben Jose Maria Arellano ta Egea'ren orde izentatu daben gobernadore bafioi Rozalejo'ko marques dan Antonio Urbina Melgarejo dogu.

Nabafan, be, len egoan Modesto Font Campos'en ordez len Coruña'ko gobernadore zan Francisco de la Rocha Riedel egin dabe.

BIZKAI'KO GUDA-OISETAN ILDAKOA

Donostia.—"Diario Vasco" Bizkai'ko guda-oñetan ildako efekte onetxen argazki edo eferatuak agertzen ditu; Zegama'ko Arakama Lafeta' Jon'ena; Atun'go Urdangarai Munduate' Joseba Andoni'rena ta Azkoitia'ko Albizuri Arzena'taf Inaki'rena.

Eta eriotz-orogai edo eskelen artean Zaldizko gudarien kapitana zan Fernandez Pin'daf Joseba'rena ta Zaldia Urquien'daf Matal ta Mutilloa Muguruza'taf Eramon'ena ikusi doguz.

BESTE EREKETE BATZUEK

Donostia.—"Hoya Oficial del Lunes," len Bizkai'ko guda-oñetan ildako efekte onetxen izenak dakusku; Kaperotxi Agifabafena'taf Eulogi, Kasa's Mauras'taf Jon, Gofi Etxeberren'daf Koldobika, Mitxelena Mitxelena'taf Jon Gurutz, Etxa'taf Uran-ga'taf Kastor.

Eta "La Voz de España," n beste onetxenak: Elortza Alberdi'taf Efo-ka, Azkoitia'ko; Olazola Gufutxaga'taf Imanol, Azpeiti'ko, ta Aramendi Irigoien'daf Joseba, kapitana.

Atzo be etengabe ibili ziran egun osuna mendiak suagutzen.

Goizean Lezama suagatu eban. Tren-geltokia ofeta laga eban berari jaurti eutsiozan iru edo lau bonbe-kaz. Beste lau baderik zori bardiña eruan eban.

Izkilazkafak, be, geratu barik ibili zituen gure gudariak suagutzen. Gudariakanaño jaxi ta lotsabakeriz ta ankerkeriz jotzen zituen.

Ofela ezer egin ezin ebanetan, pñadiei eta mendi su emoten salatu ziran, su artean gure mutilei ibili ez lagateko.

Onelaxe gertu zituen arerioaren garaitzak; onelaxe auferakada leka emon.

Egazkinon basatikeria zenbalera-nokua dan ikusi al izan gendun atzo, be, Arañegun Derio'ko ilobian, ildakoen gorputz berberak lur azpitik atara eragintze bonba jaurtiten ekin ba'eutsen, kistaftasun eta gizatasun lege guztiak onperatuaz, atzo be une gaxoen etxe bat, Gorliz'ko gaxotegia suagutzen etziran maka ibili.

Ainbesteko da euren basatikeria. Atzo guda oñik ezabela laga esan daikugu bonbarik jaurti barik. Eta guda-atze ugaritan, emakume erue-beak eta une koitaduak suagaztari emon eutsen, beti egin izan oi daben antzera.

TINKO GUZTIOK

Une gafatzetan, une estulan bizi garianik ez dogu ukatuko. Ukaitza zorakeri litzake. Bilbao'k here eraietan guda nabaitzen daben une onetan aspikeriz jokatzera gure kaltez litzake.

Aberriaren azkatasunak, Bilbao zantzeak, guztion laguntasuna eskatzen dau, izotz baño bizilag arerioak dagan azken-joaldi onetan.

Arerioak Bilbao'n sartuko dala iragarri dau, Guk, bestera adierazi eta zabaltu izan dogu, arerioak diñoanik sinistu be egiten ez dogulako.

Origitik, gudearen garatzasunak gure artean nabaitu afen, gudearen lastasunak sentidu afen, gure garaitza-iltzaropenean sendotuten para.

Egun neketsuak iragoko doguz. Ez dakigu zenbat. Asko ez, gure ustez, gure adoreak, gure kemenak, gure aberiztasunak ainbestetik laketuko ez dabelako. Ofek gahera, aspalditik itxaroten dogun laguntasuna gurekin lastef izango dala ziur daukagu. Lastef. Egun luzeak igaro baño len.

Bitartean, une orotan, gure gogua ren sendotasuna agertu beaean para. Arerioak zigortu nai gaitun une onetan eta bere erpak ezafi gura daukuzan aldi onetan, gure jaube izan gaitzean une guztietan, adorez eta kemenez eta gogotsu arerio oferi bidea safatuteko.

Gure aberiztasunak eskatuten dauku. Gure bizitzak ofetara beartuten gaitu.

Bei bat galdu

Arana'taf Eulogi, Zauri'taf urtundekoari, bei bat galdu yako La Peña inguruan.

Azia'enik biltatu dabenari afen eskatuten dautsugu izapirgiaz onetara adierazo dajala, eskartu izango dalako.

Frantze'ren iritziz, Sartalde egiunea Lateri Batza'ren lana da

Japon'go legetxeak batzar berezi. - Erusitar egazkiñak Europa'tik Amerika'ra iparburu zear. - "Deutschland", Alemania'ra. - Inglatera egoaldean ekaitz gogorra.

BILBAO'KO izpaingiak

"Tierra Vasca"

"La guerra y el problema colonial" lehen izakia. Guda auzi-
tik zein lategi zer sail edo koloni zeu-
kan, eta guda ondoren zein zer dau-
kan argio dalar.

"Versailles'ko konponketa ezker-
Alemani'k palta ditun salak bear
beaiko ditu. Len jendetza aundia,
ta jaiotza eragaria, muga bafutan
itoko espada kolonial bear ditu.
Ori lortzeko xantu jokatu ezer
ez legoelako, gogofena jo du.
Alemani'k diona eu da gaurko:
"Edo-ia kolonial ekatzute, edo mun-
dua nastera noa."

"Lan-Deya"

Belgika'ko Langile Alkartasunak euren
batzeta zuzendutako agiria goraltzeari
dagokio.
"Munduko langileak esku lura."

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI
ABERTZALEA, GIZARTE ZU-
ZENTZA ALDEZLEA IZANGO
DA; LANGILE ESKUBIDE AL-
DEZLEA ZUZENTZA BIDEZ,
LANGILE ABERTZALE OREK
EZ OTE DIGUZO ZURE LA-
GUNTZA EMANGO?

Euzko - negara

Gau ilun onondoren euzkia dirdari,
Mait- ninez karnaba bascan kantari;
Tontor ganean tinko gudari gaztea,
Marrañ beraz dardoko zidar-xinta mea.

Berotsu maite eban Abefi ezia
Begi aintzian dauko il-zapiz jantzia;
Mendi osuan dantzu iskanbil gaitza,
Areyo e'caren gud-ots zorotza.

Etsayak odolduko lu'a begitean,
Mait-turi biza zer yako barnean;
Ayer-nagex biza, begian su-gafa,
Eskutetan artu dau guda-itsena ilkoia.

Baia oñaz-ideiz gogoa estali,
Ta beingoan izkili eskutik erori;
Ereagalu baltzean erason-otsera
Barne-samira daltz, alargun antzera.

Zu, euzkotat alaba, pozaren ontzia,
Noga'ez busti, otoi, zeure izat-begia;
Euzkadi odolatan daukazu arceon
Ez, bego li-timurik zure epan ertzean.

Baia mallo-tantarik ez jausiakaitik;
Obi bafun lo dagoz ez betiko slotzik.
Soin-bizi, gogo-i, ar-men dabiliz asko,
Orzutat, biotz leyal, negarbidet mallo.

Ta zuk, euzko gudari, lefiargi-zintzoa,
Zapi zuriz txukatu begiko malloa.
Itxarot-egitara zabaltu biotza,
Gain otean kiñuka baitzo garaitza.
OTARI

"Euzkadi"

Euzko, eleiz gizonai buruzko idazki bat
agertzen du. Ongi mereziak diran gure
eleiz gizonak goraltzeari emandio.

"Euzki onen azken zatiko Euz-
kadi'ren edestia ezagutzen duanik
ezta ghituko espaiaren aldetik euz-
ko eleiz gizon zintzoak jasaten di-
tuztenakin. Armetan jeiki ziran es-
pafiak ezute atzo sortutako gogo-
tua euzko abadeentzat. Beste gauz
bat gertatzen da. Gure aldetik, gori
ta "separatista" aldetik oso abadi
gutxi dagoa espaiaren. Ta aien al-
detik eruz. Au egizatu nai luteken
kanpotarai auzi esaten diegu. Iku-
si ta epaitu."

Euzko abadeak Efo'ma'ra zuzendu ager-
kaiatzaz itzigiten du.

"Aita Santuak ba-daki emen ger-
tatzen dan guzia. B-itaki Duran-
go'koa, baita Gernika'koa. Guzia
daki ta ongi jakin ere. Leialtasun
ta zuzentasun apur bai gogoa es-
katzeko eskubidea ba-legu. Alper-
tako eskaria dala jakin aien, guk
Efo'mara eskatzen deguna orixe da.
Zuzentasun gogoa."

Lumari efex utzi dio ori idatzi daunak.
Gogozko etzazkigun zatiak arkitu ditu-
gu artikulu ortan.

Edozeinek edozer erabaki ematea ezta
bidezko. Gai auzetan gutxiago. Piper min
geitxo, jaunak.

"C. N. T."

Efi Zaintza'k eman zuen agiri bat al-
tatzan du. Zein bazkumetan zein sartzen
zan kontu eukitzeko eskatzen zuan.

"Izpaingia baten iritziz, paxista
burkako alderdi denetakoaikin osu-
turik, zein bazkumetan zer "jende
mota dagon aztertze batzorde bat
jari bear litzake. Ontzat artzen de-
gu. Gure artean giza-zat batzuk
egongo, dira apika; merezi duanari
ateak ixten dakigunak gera ofatik.
Ekin ba lanari. Gure utsunerik ez-
ta izango."

"Euzkadi Roja"

"Itali ta Alemani'ren jokera ge-
ro ta nabarmenago ta gordiñagoa
da. Oraingoxe uneak bezain estu ta
faktirik eztegu ezagutu. Itali ta Ale-
mani'k euren gogoak ez azetzeko,
pozialista ta komunista alderdi al-
kafan eskutik ibiltzea bezelakorik
ezta. "Internacional" a biltzera di-
gutan ontan, gure alkartasunak
etsaia oinperatzea lortu bear du."

JAPON'GO ALDUNDIAREN BA- TZAR BEREZIA

Tokio.—Ila onen 23'garen Dieta'ri ba-
tzarera dei egiteko Konoye Gobernua-
ren erabakia agindu bezela agertu da, Mi-
kado oniritzi.

Aurte lanak egiten ari da Gobernua, eta
lengo Dieta zafean erabakitzeke geldu
ziran lege-gai batzuk gertatu nai ditue al-
dundi bafari agertutako.

Galtzeru-gintza ezuea eta orio edo
gaimel azokaren auziari buruko zergak
antolatzeke lege bafari ere egin bearko
ditu, beste askoren artean.

ERUSITAR EGAZKINLARIK AURERAPEN BILA

Londres.—Mosku-San Francisco iparbu-
rua zear egazkiñez egaztada batean egi-
teko lanetan diardue erusitar agindariak.
Ostera ofen gertuketak ixkila egiten
ari dira, eta larumbatez egingo dabe.

Europa eta Ipar-Amerika arteko artu
-momentzat biderik onena egazkiñez egi-
teko auzi dala agertzerai nai dabe erus-
itarak.

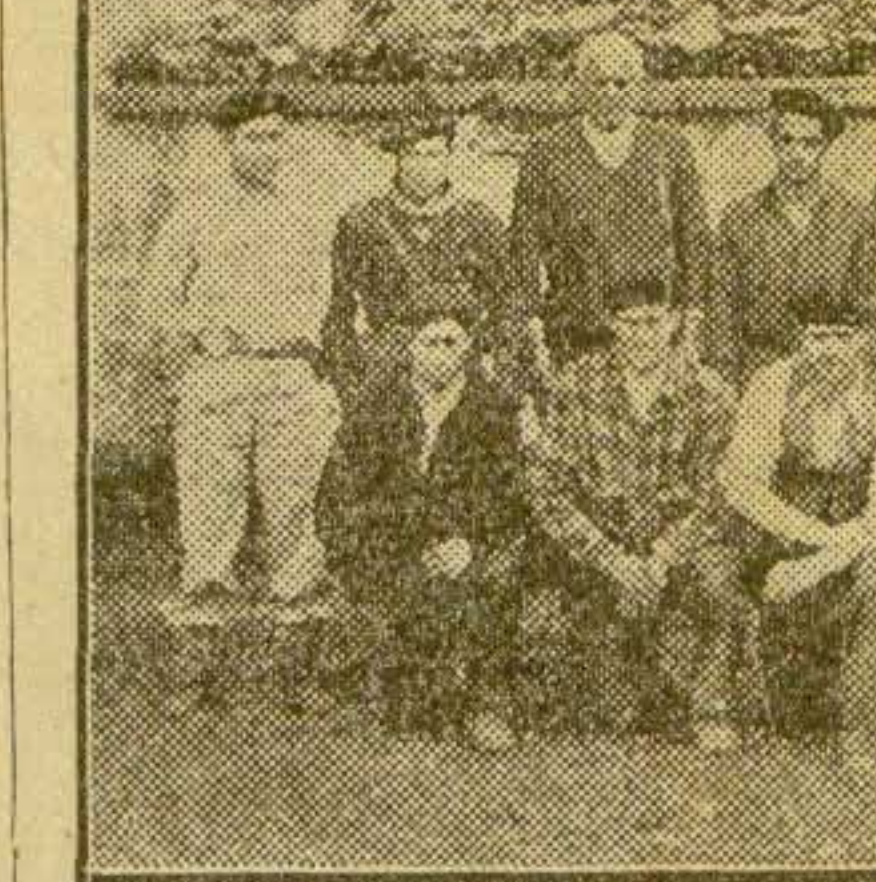
"DEUTSCHLAND" ALEMANIA'RA

Berlin.—Ila onen 17'garen eldiko da
Wilhelmshaven'era "Deutschland" gudon-
tzia, Ibi'zako suagaketan ildako 30 gizo-
nakaz. Uri artako itxastan ilefian or-
tutako ditue, oi diran guda-goraltzak en-
keñiaz.

KOMUNISTEN BIURIKERIEN AURE INGLATERA TA ALEMANIA

Londres.—Komunisten bihurtze lanai
esia ezafi eta jardun bihurtze ezereztu-
ko, Inglaterra'k eta Alemanni'k eginne.

GU DA-ARGAZKIAK

burutu bear dabela, iritzia azaldu dau
Alexander Shaw ezagunak.
Hitler'ekin batean dagoa aleman eri
Inglaterra'k sinistu eta ulertu egin bear
dau, eta bare eta eratu izatea eria, orixe
dabela egin bear.

SORTALDE ITUNBEN BARIAZKO FRANTZE'REN IRITZIA

Paris.—Quay d'Orsay'ko ikutuen bafi
dakienak bafari buruz Forcing Office'n
utzi dauan oñak pantzeta Gobernua-
ren iritzia agertu dau.

Estadu hiki auzia izan daginean, auzi-
kide ez dan beste estaduren batek eraba-
giko dabela erasotzeala zein izan dan,
ofa itaiala eta alemanen iritzia.

Frantzeta Gobernua-azalpenak di-
hoenez, ordea, bide ori ez da inondik ere
egokia, Italia Alemanni'ren adizkide an-
di denez, zein aldetarantz egingo luteken
jakina litzake, eta origaitik epale artexa
ez litzake izango.

Sartalde itunben bafi ori, pantzeta Go-
bernua-ren iritziz, alde hiki lotua ez litz-
ake izan bear, Alemanni'k eta Itali'k nai
fukenean, Lateri Batza bafuan birbidu-
riko gutien egimeña baño.

Ta ofela, Lateri Batza'ko buru-batza-
re erabagiko luteke erasotzeala zein dan.

AIZE ZAKAR ETA EURI-JASA

Londres.—Inglaterra'ko ego-alde gutxian
aitz-ekaitz gogofa izan da, ta ategabe-
ko euri-jasa. Oñastatitak "Betheranger"
eko indar nagusiko loro edo alambrea-
ri ikutu zion eta aldi batez ezin izan da
argirik edatu. Kalte aundiak izan dituz-
te lategak, baiña ez da izan eriotzarik.

Egoera zoriontsu ori Adan'en oñ-
nak lundia ekañ eban lardaska galga-
rijaz geldu zan; beraz lardaska ofen
zizua jendutia nai dabe eta eriotz-pian
gutxi jara eban onaren aurkako
ajuntzasuna argitatu dedia.

Gu be negarika ta itun gabiltz; ba-
ña ederaf be ederaf dira Paul deunak
begi-aufian jarten daukuzan onere-
du-ertak; Gorputzen beferosketeg eta
deun auzi diminsku: Gogo-azkatasuna,
Urtzi-semien azkatasuna. Ludi onetan
jazoten dan gutxiya, eriotz-pian da-
gon gutxiya ez da gizon-biotza bete-
teko lain; giza-goguk goragoko gau-
zak donoki-gauzak gura dabez.

Gauz joputan irakurten dan idaz-
ki-atala Paul deunak idatzi ez edo-eba-
zan itz onekaz amafuten da. "Jomukis-
to gure Jauna'gan". Egia esan, itz
orek baño, estuntza oberik ezin zan
jari idazkuna amafutako.

Jomukisto da izan be gure aintza ba-
kar eta oso-osa.

Idazki-atal onen aslokan jaritako
itxetan Paul deunak diño, ludi onetako
atskabiak ez dirala betiko aintzaren
jainguak; baiña orek ez dau esan gura
geroko bizitza irabazteko ez dirala
ezter. Irabazpide bi bereztuten dabez
urtziztarijak, bata egokitasunezkoa,
bestia baf-bafezkoa edo zuzentza-in-
darezkoa. Betiko aintza gure samin
eta atsekabai egokitasun - bidez zor
yakela ez dau itx ukatu; baiña sari
ta irabazpide berorixe zuzentza inda-
rezkoa ikateko gauza bat edo bi uts
izan legikioez. Jaungoikuak ofetarako
zuzendubak itxatia ala sari-irabazpide
tarteko bardintasuna. Gogo-azkatasun
-gurarijak goratu ta jaso dagiguzan
geure atsekabiak; aintza ezilko eta
betikofa geuganduko dogu.

KISTARA.

Difadura-lofatzak

Alemania kanpoko zinela- riai esiak ezartzen

Hollywood.—"The road back" peliku-
lan agertzen diran eun eta ogei zinela-
ri Los Angeles'ean dagon alemaniar or-
dezkar nagusiaren agintariakeliko bifa
eskutiz jaso dituzte. Aurferantzean, eu-
rak agertzen diran pelikula galerazo
egingo dituala zear, Alemanni'n, dasate
eskutizok. Aitaturako pelikula Erie Mi-
ren Remarque'ren eleberi "Despues"etik
ateratuko da.

Pelikula ori ateratzen igazitak, azilez
asi ziran-a'en, alemaniar ordezkar na-
gusi George Gysling'eren eskutizik ez
dute igazitako jofalla arterañoan ja-
so. Eskutizak, biak dira berdin-bertinak,
auze diote: "Zuek agertzen zeraten "The
road back" pelikulari buruz, nere Gober-
nuagandik oar batzuk jaso ditut, 1932
gafenek, bagilako 28'gafeneko alemaniar
agintariak dionez, atzeriko pelikula Ale-
mani'ar agertzea neurtuta dagona zuei
jakin-erazotzeko.

Badakizute atzeritaz pelikula agertze-
ko baimena ukatzea al deguna bertan
agertzen diran zineliariak lenago naiz eta
alemaniar agintari gai diranak oar egin,
alemaniarren izen onari destain egin diot-
enak ba'kira."

Zineliari batzuk laukietan jafi dituzte

IGANDE - IRAKASKIXUNAK

GAURKO IDAZKIA

Anayok: Uste dot ludi onetako atse-
kabiak ez dirala, gero guran agertuko
dan betiko aintzaren lain. Ludi on
kijak bixi-bixi gura dabe Urtzi-semien
agertze, aintzazuba. Nai ez aien, eu-
rak be Jaungoikuak ofela aginduta,
eriotz-pian dagoz eta daben utzi
gotik Urtzi-semien azkatasun ajuntzatu-
ra urtengo dirala uste dabe. Gaurko
oldafez bai-dakigu ixaki gutxiak ne-
gafez eta erditu-ajuntz letz dabilzka-
la: gora be. Gobernua-ren emokur-
nak doguzan aien, regarka gutxitz gu-
re gorputzen bererostianen begira, Ur-
tzi-seme tizat artubak izan gadizan.
Jomukisto gura Jauna'gan.

AZALPENA

Efo'matafai Paul deunak idatzitako
idazki-atal an juntu, da, beste asko
be ilunak diran letz. Guk, gero an go-
yan izan baf dogun Aintza'tzaz difar-
du, bai, eta aintza ori, beste gauzak
dageren gurari bixitaz eta Goetunak
deundutako zifismendunak agertuen
daben naitzaz argitaduten dau. Irak-
tijen nai edo gurari ori ez da jakik
irasi-unian emon eutsen egoera bi-
urubeko indara baño besterik.

Egoera zoriontsu ori Adan'en oñ-
nak lundia ekañ eban lardaska galga-
rijaz geldu zan; beraz lardaska ofen
zizua jendutia nai dabe eta eriotz-pian
gutxi jara eban onaren aurkako
ajuntzasuna argitatu dedia.

Gu be negarika ta itun gabiltz; ba-
ña ederaf be ederaf dira Paul deunak
begi-aufian jarten daukuzan onere-
du-ertak; Gorputzen beferosketeg eta
deun auzi diminsku: Gogo-azkatasuna,
Urtzi-semien azkatasuna. Ludi onetan
jazoten dan gutxiya, eriotz-pian da-
gon gutxiya ez da gizon-biotza bete-
teko lain; giza-goguk goragoko gau-
zak donoki-gauzak gura dabez.

Gauz joputan irakurten dan idaz-
ki-atala Paul deunak idatzi ez edo-eba-
zan itz onekaz amafuten da. "Jomukis-
to gure Jauna'gan". Egia esan, itz
orek baño, estuntza oberik ezin zan
jari idazkuna amafutako.

Jomukisto da izan be gure aintza ba-
kar eta oso-osa.

Idazki-atal onen aslokan jaritako
itxetan Paul deunak diño, ludi onetako
atskabiak ez dirala betiko aintzaren
jainguak; baiña orek ez dau esan gura
geroko bizitza irabazteko ez dirala
ezter. Irabazpide bi bereztuten dabez
urtziztarijak, bata egokitasunezkoa,
bestia baf-bafezkoa edo zuzentza-in-
darezkoa. Betiko aintza gure samin
eta atsekabai egokitasun - bidez zor
yakela ez dau itx ukatu; baiña sari
ta irabazpide berorixe zuzentza inda-
rezkoa ikateko gauza bat edo bi uts
izan legikioez. Jaungoikuak ofetarako
zuzendubak itxatia ala sari-irabazpide
tarteko bardintasuna. Gogo-azkatasun
-gurarijak goratu ta jaso dagiguzan
geure atsekabiak; aintza ezilko eta
betikofa geuganduko dogu.

Gauz joputan irakurten dan idaz-
ki-atala Paul deunak idatzi ez edo-eba-
zan itz onekaz amafuten da. "Jomukis-
to gure Jauna'gan". Egia esan, itz
orek baño, estuntza oberik ezin zan
jari idazkuna amafutako.

Jomukisto da izan be gure aintza ba-
kar eta oso-osa.

Idazki-atal onen aslokan jaritako
itxetan Paul deunak diño, ludi onetako
atskabiak ez dirala betiko aintzaren
jainguak; baiña orek ez dau esan gura
geroko bizitza irabazteko ez dirala
ezter. Irabazpide bi bereztuten dabez
urtziztarijak, bata egokitasunezkoa,
bestia baf-bafezkoa edo zuzentza-in-
darezkoa. Betiko aintza gure samin
eta atsekabai egokitasun - bidez zor
yakela ez dau itx ukatu; baiña sari
ta irabazpide berorixe zuzentza inda-
rezkoa ikateko gauza bat edo bi uts
izan legikioez. Jaungoikuak ofetarako
zuzendubak itxatia ala sari-irabazpide
tarteko bardintasuna. Gogo-azkatasun
-gurarijak goratu ta jaso dagiguzan
geure atsekabiak; aintza ezilko eta
betikofa geuganduko dogu.

Gauz joputan irakurten dan idaz-
ki-atala Paul deunak idatzi ez edo-eba-
zan itz onekaz amafuten da. "Jomukis-
to gure Jauna'gan". Egia esan, itz
orek baño, estuntza oberik ezin zan
jari idazkuna amafutako.

Jomukisto da izan be gure aintza ba-
kar eta oso-osa.

Idazki-atal onen aslokan jaritako
itxetan Paul deunak diño, ludi onetako
atskabiak ez dirala betiko aintzaren
jainguak; baiña orek ez dau esan gura
geroko bizitza irabazteko ez dirala
ezter. Irabazpide bi bereztuten dabez
urtziztarijak, bata egokitasunezkoa,
bestia baf-bafezkoa edo zuzentza-in-
darezkoa. Betiko aintza gure samin
eta atsekabai egokitasun - bidez zor
yakela ez dau itx ukatu; baiña sari
ta irabazpide berorixe zuzentza inda-
rezkoa ikateko gauza bat edo bi uts
izan legikioez. Jaungoikuak ofetarako
zuzendubak itxatia ala sari-irabazpide
tarteko bardintasuna. Gogo-azkatasun
-gurarijak goratu ta jaso dagiguzan
geure atsekabiak; aintza ezilko eta
betikofa geuganduko dogu.

Gauz joputan irakurten dan idaz-
ki-atala Paul deunak idatzi ez edo-eba-
zan itz onekaz amafuten da. "Jomukis-
to gure Jauna'gan". Egia esan, itz
orek baño, estuntza oberik ezin zan
jari idazkuna amafutako.

Jomukisto da izan be gure aintza ba-
kar eta oso-osa.

GAURKO GOIZPARKIA

Aldi atan, ostiak Josu inguratu eban
Jaungoikuaren itza entzun-gurarijak.
Une bertantze, afantzaliak sariak gar-
bituten inarduben bitartean utsik itz
ebazan ontzizku bi ikusi ebazan Josu'k
aintza-ertzan. Euroatik bafa Simon
Kepa'rena zan eta Josu'k bertara go-
ki lufetik apur bat arunduteko agindu
eutsen. Eba ontzi-bafuan jafiki entzur
jai litzaditza egiten ari zan. Itzadi-ort-
ez Simon'i esan eutsen: Emakek eun
ontziku au itxas-bafura, bai, eta afain-
tzarak, sariak zabaltu. Simon'ak er-
antzun eutsen: Irakasle: Gau gutxiya
ekin eta ekin gelditu bafiki bifi gara,
baña ez dogu ez-eritxurik be lortu; alan
eta gutzi be, Zeuk aginduten dauzka-
zula ta, ofela dagikegu. Ofela egin be
egin eban, eta lortu eban afain-piluz
sariak apuritu-ajuntz ikusi ebezan. Ori
zaita ta beste ontziku lagunai eurai la-
gunduten, etorteko dei egin eutsen. Ba-
rialaxe etori ziran arek be, eta ontzi
bafiki bete-betirik itz-aja ondututako
letz izan ebezan.

Simon Kepa, au ikusirik, jausi zan
buru malurtuz Josu-aufian onela ito-
tela: Aldi zadiz nigandik, Jauna, gi-
xon obenditza naz bafita.

Izan eban afantzaz ikareta sartu
yaken Kepa ta beste lagunoi. Bardin
jazo yaken Simon'en lagun ziran Ze-
bedaf'eren seme Jagoba eta Jon i be.
Josu'k Kepa'ri orduban esan eutsen:
Ez bildutu, gaur-geroz gizon-afan-
tzale itxango az bafita, Eura be, or-
tizjak uretik atara-la, gauza gutxiya
agur egilik, Josu'ri jaratu eutsen.

Izan eban afantzaz ikareta sartu
yaken Kepa ta beste lagunoi. Bardin
jazo yaken Simon'en lagun ziran Ze-
bedaf'eren seme Jagoba eta Jon i be.
Josu'k Kepa'ri orduban esan eutsen:
Ez bildutu, gaur-geroz gizon-afan-
tzale itxango az bafita, Eura be, or-
tizjak uretik atara-la, gauza gutxiya
agur egilik, Josu'ri jaratu eutsen.

AZALPENA

Gojko Irakasle dan Josu ez dabi iz-
kintoki-bila. Edonin daukiz tokiojak
Bera Irakasle da bai, ta Bera dagon
tokian antze da lagizko izkintokija.
Zorijotasun-mendi tontorean itxuraf
zor dautagubn matetasuna agertu ta
azaldu euskun; Tabor-mendijan beren
Jaungoikotasuna; gaur geldit eufiak
diran ur-ganian gizon jeldieziharekiko
eginkixunak dazaliguz.

Aintzira - egokiera Urtzi-irakaski-
xunen itudija da; uñen gora-berak
gixonen aldakuntzean itudija; aintzaz-
ko afantzaz irakaskixun goitikuak
giza-biotzotan daben joritasuna dikuf.
Geldi ezina gelditasun bera dan bafu-
ban edertotuta biribilduta dan aundi
ta itxurgarria!

Geure aldikuak garala ta batzuk
esan dabe aldiya letz aldakotak izan
baf garala ta egijak eura be aldatu
egin baf dirala. Aldi-semiak garala
egija dan aien, betikotasun-semiak be
bai garala aztu dabe ori difusenak.

Gorputzea eta gogoz be aldakotak
gara edertasunak nai argitasunak eta
onibedafitaz lortzek, lortzeko: bai
betikotasun eta Jaungoiko beraren se-
me garan ezker betikotak diran egi,
ta egikun ez aldakotak matatu baf
doguz.

KISTARA.

Difadura-lofatzak

Alemania kanpoko zinela- riai esiak ezartzen

Hollywood.—"The road back" peliku-
lan agertzen diran eun eta ogei zinela-
ri Los Angeles'ean dagon alemaniar or-
dezkar nagusiaren agintariakeliko bifa
eskutiz jaso dituzte. Aurferantzean, eu-
rak agertzen diran pelikula galerazo
egingo dituala zear, Alemanni'n, dasate
eskutizok. Aitaturako pelikula Erie Mi-
ren Remarque'ren eleberi "Despues"etik
ateratuko da.

Pelikula ori ateratzen igazitak, azilez
asi ziran-a'en, alemaniar ordezkar na-
gusi George Gysling'eren eskutizik ez
dute igazitako jofalla arterañoan ja-
so. Eskutizak, biak dira berdin-bertinak,
auze diote: "Zuek agertzen zeraten "The
road back" pelikulari buruz, nere Gober-
nuagandik oar batzuk jaso ditut, 1932
gafenek, bagilako 28'gafeneko alemaniar
agintariak dionez, atzeriko pelikula Ale-
mani'ar agertzea neurtuta dagona zuei
jakin-erazotzeko.

Badakizute atzeritaz pelikula agertze-
ko baimena ukatzea al deguna bertan
agertzen diran zineliariak lenago naiz eta
alemaniar agintari gai diranak oar egin,
alemaniarren izen onari destain egin diot-
enak ba'kira."

Zineliari batzuk laukietan jafi dituzte

JANARI BANAKETA

DATOREN ASTEARTEAN

GAIAK

Aroz berezia, alekiak, ara-
gia, patatak eta sopa-gaiak

BEAR DAN TXAN TELA: 42 ZENBAKIDUNA

DUBARIK EMONGO DIRAN GAIK:

SOPA-GAIA ... 250 GRAMO, BAKOTXARENTZAT
ARAZ BEREZIA ... 100 "
ALEKIAK ... 100 "

ORDAINDUTA EMONGO DIRAN GAIK:

PATATAK ... KILO BAT.
LATAKO ARAGIA:
LAU LAGUNERAGINO, KILOKO LATA BAT.
BOSTETIK AURERA, KILOKO BI.

SANEURIAK:

PATATAK ... 0,75 KILOKO.
ARAGIA ... 5,20 LATAKO.

JANARI ZUZENDARITZA.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-
KADI'RENTZAT, BANA AS-

Eden jauna lateri-arteko giroaz itxaropentsu dago orain ere

Von Neurath'en ibillerak bake aldekoak ei dira. Paris eta Londres ure aldaketak egiten

BA-DA ORAINDIK ITXAROPENA-RENTZAT BIDE

Londres.—Frantzei Gobernuaren oafu jaso da; sartaldeko itunben beñari buruz dardun oafu. Gogon izango du irakur-lak igazitako azilez ingelanda: Gober-nuak ardura z'en lau lafelañ agiri biat-
du z'ena. Agiri oñ gaineratu bear zi-
uazkion oafak garaiz jaso ziran. Oaf
oñ gaineratu dituzten lau lafelañ Fran-
tze, Belgika, Alemania ta Italia dira.
Frantzei orain eman duan erantzunean
azkenengo oafalek alemanaf eñ italiak
burutatuako oafai buruz bereiztasun be-
rik azaldu d'itu.
Lateri-arteko giroaz buruz, auxe esan
da Mr. Eden'ek: "Ba-da oraindik emen
baxepententat bide eñ begi-zoli d'ran
paxistak konturatuko dira gaur eguneko
bi-
arteko giroa orain urtebete baino
mota gutxiago lafa dana."

ALEMAN GUDARIEI OMENA

Berlin.—Txinar diru-ministrua Kung
ta itxarota arduraduna, Chen almiran

tea, aleman itakoei omen egiten izan zi-
ran barikuz, eguerdian, guda oroigaluan
lore-utziak ipiniaz, txinaf eta aleman ko
loredun zintakaz.

Ogei gudariko taldetxo eta aleman sail
bat egon ziran agindariei agur egiten.

BERLINEN 36 GRADO BERO

Berlin.—Berlin dugu Europa'ko uririk
berotua, aratagun ostiralek izan daban
bero-markeaz.

Beroa, 36 grado emnari izan zan, eta
eguraldi itxarugaz adirazi dauanez, ira-
dan 80 urtean ez dabe ezagutu olako be-
rorik.

PARIS ETA LONDRES, URE ALDA-
KETAK EGITEN

Londres.—"News Chronicle" k diñonez,
egazkin berezi bi ateraz ziran joan dan
ostegunez Paris alderantz, Ingletera dir-
etxearen txarteleetan milioi bat libra es-
terlina erozazala.
Bestalde, joan dan astean, 7.500.000 li-

bra u'etan okafu zituen Paris'tik onera.
Frantzei orain izan daban jazo-
kun ondorentzat elsi ditu izpafingiak, al-
daketa ofek, pantzetat eta ingeles txindi
-arletakoren artean. Ufeta ta pranka ba-
ho ere, nalago ei ditue bakera esterlinak.

VON NEURATH BAKEA ZAINTEZE
LANETAN

Berlin.—Belgrado ta Sofia'ra egin di-
tuen osteretan Von Neurath'ek zer jan-
dun izan daban azaldu daroe izpafingiak.
"Voelksischer Beobachter" ek diñonez Erdi-
ko Europa'n eta Balkan aldetan bakea
zaintzeko asmoz egin d'itu ageraldiok,
ofixe baita eñfale anetan Alemania'ren
erbeste politika joera.

BATZAR ONDOREN

Londres.—Eden'ek gaur Frantze, Ale-
mania ta Italia'ko ordezkariek izan duan
batzafean, emaniz, espafaf itxas-ur-
tan dabilzen gudontziak zaintzeko babes-
-arazorekiko meñariak erabakia utzi di-
tuzte.

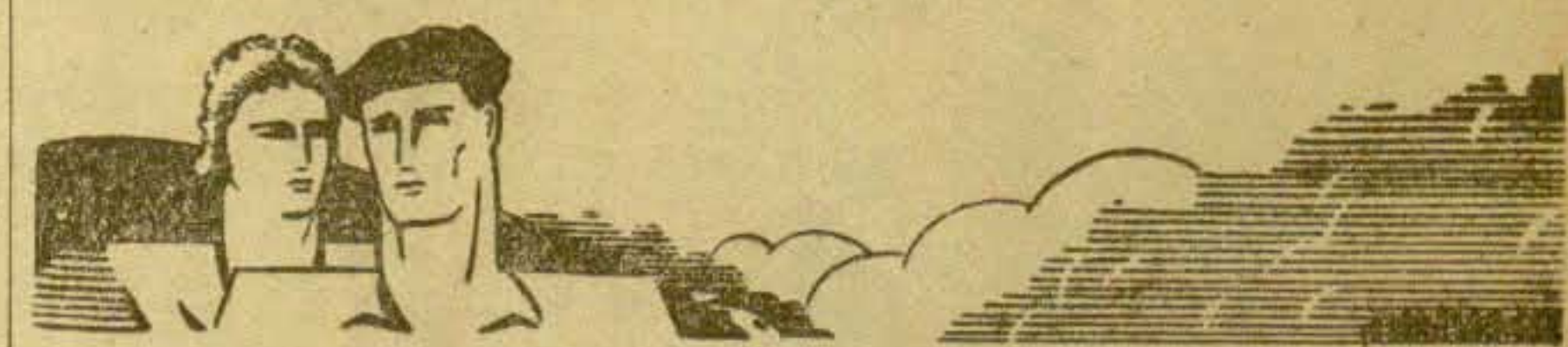
Agiriak Valencia ta Salamanca'ko Go-
benuai baldin zaizkie, ingelanda'en diplo-
mazia bide.

GAUZA ZUZENIK BURUTUKO
DUTE?

Londres.—Gaur afatsaldez Mr. Eden'ek
jardunaldi izango du Foreign Office'n
frantzetar ordezkarik Corbin, alemanaf or-
dezkarik Von Ribbentrop eta italiat ordez-
karik Grandi konderekin. Espafaf itxas-
uratan kontrolaren ardura izan bear du-
ten ixasontzien ziurtasunari buruzko zeaz-
tasunak burutzea dute batzar-asmo.

GENERAL BIREN AURKAKO
AUZIA

Mosku.—Feldman eta Primakoff gene-
ralak ere, atxilotuen artean dagoz. Gu-
dar-zintza ez dabela bete, eta eñfaren eta
aberiaren kaltez ari izan dirala salatu di-
tue. Barikuz asiko da epaiketaz-auria, sa-
laturak preso 24 ordu baino, egin ez dituen
afer.

KONTU KONTARI

Goizeko marmararak

Ezteke giro mutilak!
Paxistak egazkin mordoaz galdutako
gero Bizkai'ak...! Bateko (antia-
r) dala, besteko pusileruak dirala,
"brastat" beti bat edo bi lufara."

Guk alderdi bat ba-zeukagu bein-
tatz.
Paxisten (antiaferu) pusil, eta egaz-
kin guziak ler egiten ba'dute ere, gu-
re egazkinak ezteke botako. (Ezta
kontro...!)

Bultza'ko triena amaf minutu atz-
erago b'ator, pazientzi dena gal-
duta, gaitiki esaten jartzen gara.
Zai egote ofek, ezere nazkari aun-
diena ematen digu.
Euzkadi bi ilabete ta erdian dago
guda irabazteko denbor bear dituen
emintan zai.

Beti, biar datoz entzunaz.
Jaukak, ez ote da garaia eldu?
Kontuak ateratzen ote izango da
ba,

"El pueblo italiano lucha contra el
vugo fascista", zion atzo "Euzkadi
Roja" k.
Berez azkaituk bakafik paxistua-
ren aurka.
Egun batzutan eusten ba'diote, in-
dar prexioak (refuerzoak) bialduko
dikizigula esan italiarai. Ba'gera?

Mosku'ko "Izvestia" izpafingiak,
Euzkadi'ko guda-onetan darabilkin iz-
pafariaren idaz lan bat argitaratu
du, ta bertan zionez, "Euzkadi dan
bezelako toki menditsu ta aldatatsu
batean, eger egingo duan gudarosteak,
guda tresna eluz bear du, ta paxistak
bakantzen eta amaitzen ari zaizkate".
Ortarafio ez gizona!
Paxistak guda tresnan paltaz ba-
dira, guk zer esan bear ote degu...!

Ramon Franco, zorioneko (genera-
lismo) ofen anaf egazkalaria (avila-
dor) espetxean sartu ote duten irak-
kufi degu. Sinistu ote ditekete?
Bayona'ko izpafak dira. Ortik au-
fera guk ezin ezer esan.
Ori egia bada, Franco,
gauzak etzabiltzak bapo.

Izpafingi batean irakufi degunez,
Belgika'ko burukide Van Zeeland ja-
una atzo eldu zan Paris'a, Gaur baz-
kari "diplomatik" egitekoak dira or-
dezkaritaxe edo enbajadaz.
Bazkaiten eta jatorritan diplomazian
agertzea, ba-dek geroak, okerak zu-
zentzea anafko.
Gure ere bazkari "diplomazia"
eztatu orainaxe ikasia
bana iya aztu zaizguk guzia.
On deizuela jaukak.

Orri egia bada, Franco,
gauzak etzabiltzak bapo.

Izpafingi batean irakufi degunez,
Belgika'ko burukide Van Zeeland ja-
una atzo eldu zan Paris'a, Gaur baz-
kari "diplomatik" egitekoak dira or-
dezkaritaxe edo enbajadaz.
Bazkaiten eta jatorritan diplomazian
agertzea, ba-dek geroak, okerak zu-
zentzea anafko.
Gure ere bazkari "diplomazia"
eztatu orainaxe ikasia
bana iya aztu zaizguk guzia.
On deizuela jaukak.

Orri egia bada, Franco,
gauzak etzabiltzak bapo.

etan, Canarias'etan, Mafueko'etan eta Gi-
braltar alde bietan jartzen utzi dautse.
Endaia ta Donibane Loizton aufez jati-
tako artilei astuna antzerki ikuspegi da-
la iruditzi zuel. Lasarte, Iruña, Gaiteiz
eta leku geiagotako bidezabal edefak, ain
zuzen ere Frantze'rantz dagozala. Bala-
res'etan dabilzen italiat gudasalak eu-
ren eñe erdizkakoaren omenaz pelikula
ateratekotan ote? Aleman ta italiat gu-
duntziak, azalke ta itxaspeko, Meditera-
neo zear eta Ferrol aufez jakintza lan
asmoz ete dabilzen aufe izan zitei. Es-
pafaf aldean galdut daban dirutzak eta gi-
zonak, Mosku'ko paxistatiko ete diran,
ba-dakikezu.

Ori gorabera, hana, mundua artega da-
go; orobat Frantze eta Ingletera arma-
josten ari dirala ta, arituta diranek ere,
euren ditadura-zaletasuna estali ezinik.
Estadu bion guda-goigindaritzak erne eta
zoli dagoz. Auzia obetuteko, lafi dagola
aitortu bear.

Ba'nan, zer ba!
Uri edekiak birindu, espafaf gudont-
ak sumarioren erasoaz galdut, sumari-
zaizkaren eraso; beste asko eta asko
gertaera; Frantze ta Ingletera ixil loti
dira orelakoak ikusiki.
Pantzetaren kaltez ogei eraso izan dira,
azkenengoak Galy egazkintzafari eta Ce-
verek'ko suagaketa, Gubernu pantzetaf-
ixilik...
Espafaf itxasertzetara italiat gudasal-
batuk elduko ba'lira ere, Eden eta Del-
bos'ek aitzakiren bat bai bilatu, zuz-
ke, ala osterantzean existik egin ez-
ke. Espafaf auziotan, ez-arteko jegeen
kalteko ala gizadi eskubideen kontrola
erasoak ez laketuteko, pantzetaf ala in-
glezes Gubernuak ezer egiten ikusi al di-
tuzte?
Ta Mussolini eta Hitler mizerkieren
ibiliko dirala uste al doz? Oñezkero, er-
re konpiantze gurea baño sendogaz da.
Bai bein!

Gure lagun zar Clemente Gariñ g-
fak ikusia da aidanean paxista ar-
tean. "Euzko Langile"ko kontu oñe
eztutuk gozoak.
Baña ez ukan lo egon Gariñ
bazezikian nundik anka egin
unea eldu zanean Prantzia pasa ar-
ta Bilbao alde ontan omen zebilek
[orain].
Lagun zar! "Paxi Goiztara" k an-
litzan auzian alker bosaraka dau-
kentan!

"Ixaia" k "Euzko Langile"tik esan
digunez, paxistak eñ espetxeratu
dute. (Durango'ko monjatxoagaitik
zion au.) Ramon Franco sartu ba'du-
te, baita gezufa ere.

Garagardoak afera onaf izaten dau-
la? Bai beñiz ere olako denborak eg-
iten ba'ditu. Toki onean ari ukan "Ba-
safi" eguzkiak jai ote zuan bertotan
esanez.
Berorik aundienan ere, geure al-
deko eun bat egazkintzi afera oñea
egingo genioke ba garagardoari ba-
ño.
Garagardora gu geran itxuakin orri

PATXI GOIZTARA.

MUETA GUSTIETAKO KRISTALAK

GORBEA Y C. a

41'gn. Alameda de San Mamés txadlan
11447 Ufutzilidra

Paxisten Gudaletxe nagusia Burgos'era aldatu

Salamanca.—Paxisten Gudaletxe naga-
sia Burgos urira aldatuteko agindu da-
be. Franco gudaburua Aberi-Aldeketan
Batzar asaldariak "generalismo" izenda-
tu ebanetik, Salamanca onetan egon da
Gudaletxe nagusia.
Aldaketa au dala-
tsuenetik uferago egongo da Franco gu-
daburua. Ofez ganera, paxista Gubernu
ofeztasun geiaz, izango dau diplomazi-
politika eta artuemon aratu guztietarako,
lekuz eta bidez.

"EGUNA" EUZKEL EGUNKARI
ABERTZALE BIDEZ, EUZKADI
KO NEKAZARI ETA ARANTZA-
LEAK ABERTZALETUKO DITU-
GU. ABERTZALEA ZERALA
DIOZUN OREK EZ OTE DIGUZU
LAGUNDUKO EKITEN, DIOGUN
LAN ABERKOI ONETAN?

ERRI - ZEAR

Rusia'ko azpikerien zertzeladak

Aberriaren aurka gudarozteko agintari batzuk, er-
bestetareki agiriak eskintzen. -Gobernuaren agindu-
zeatz eta indartsuak. -Epai-zaratatsua.

RUSIA'KO AZPIKERI
ZERTZELADAK

Mosku.—Aberriaren etoi edo traido-
re dira eta, erbestetari izpiazgolariek
guda-jakingariak adierazo dautseza-
lako-edo salatu dabezan rusiari zortzi
gudaburu edo general euron lagun
ziran beste zortzi gudaburu edo ge-
neral euron lagun ziran beste zortzi
gudaburu edo generalak epaitu izan-
go dabez kontituz.

Rusia'ko gudari-autuetan oraingo
au baino izozkun garantzitsu ta aste
nagorik ez da izan izango.

Rusia'ko Gudaroste-Buruzagirik os-
patsu ta urtunenarikoa dan Mikel
Tukhachevichy mariskala, oraindik
Mosku Guda-Batutiko Gudaroste-
ko Buruzagi izentatutako Jimmy M. Bui-
dleny'k eta Zaldizko Gudarostearen
Buruzagi eta Sorkaldeko Gudaroste-
ko Buruzagi Yasily'k Bluecher'ek
epaitu izango dabe. Ofetxek biok
epailuko ditue zortzi azpideri-zale.
Salatsuak izan diranoko gerla-

tzen jardun daben azpikeriari buruz
zerbait azaldu daigun.

Espetxeratutakoan aurka lardute-
rakoaan "Pravda" k Leon Troitzky, Ni-
kolai Bakharin eta heste arerioen
izenak ez ditu aipatzen.

Auzipetu dabezanok erbestetari la-
tefien oñein eta izpiazgolarik dirala
ta paxisten zidafetxo ogei ta amaf
diruren truke matxiñadea saldu egin
debela diñonez.

Rusiak jatoriz gorabera aundien
zale dira ta euron zaletasunoi ezin
ase al izan dabe. Guda-azpikoi nun
egiten daben, be, inork ez daki, Kren-
lin'en, Latefi-Zaingoa'n edo Guda-
lexeren baten egiten d'indardue ausago.

Zeztasun bat, be, ez dabe azaldu
ta Gubernuaren kaltez erbestetari la-
tefien bateko Guda-Agintari Nagusi-
ekin artuemonak izan dabezalako sa-
latu dabezalako diñonez.

Tukhachevichy'ren gain A. I. Yov
Frantze'ko Guda Ikastoiako Zuzen-
daria, Petrovich Bideman, Osoavia-

khin'go Zuzendari izandakoa, Kazin-
rovich Putra Exatache Gudaburua,
Londres'en Gudari-Ordezkarik egoan,
B. M. Feldman, Guda-Agintaritzaz Na-
gusiko arduradunen buruzagia ta
V. M. Primakov gudaburua, Kiev
Guda-Batutiko Yahir'aren laguntza-
lea.

"Zinoviev Kamenev" taldekoen az-
pi-matxiñada eraltzale zala ta igaz-
ko udan espetxeratu eben Putna da
lengo azpi-matxiñadea gertau ebenen
artean bizirik geratu zana.

"Izvestia" izpafingiko izpafari
izan zan Radek'en aburuz Putna orri
Troitzkitafen batzokiko Artzeari zan.

Azpikeri agintaritzaz eurondu nalf
ibili ziranok erbestetari latefi edo es-
taduko agintariek in zintzuk artu
emon izan dabezan ondo ezin jekin'
al izan da. Krenlin'ek aspaldion era-
bili dabezan jokabide batzuen zerga-
liza agertu da ofaitiño.

Urtafila-ekero izpiazgolarien bila
ta ofaiten ebiltzanek zigotzen gog-
luz jardun dau Gubernuak eta azpit
matxiñadaren bat gertetan ebiltzan
susmoa ba-eukan ausago Gubernuak.
Izpafingietatik autu oferi buruz
zerbait "Pravda" k eta Gudaroste Go-
fiaren "Izaf Gofia" izpafingiak esan
dabe.

"Pravda" k "domudun eta erbes-
tetari izpiazgoko ondamendian" izen-
nura daban idazkari eraltzale dau.
"Pravda" k diñonez azpi-jokabideok
agertze ofe azpikeriz ebiltzanok esku-
ratze ofek Rusia'ko Agintaritzaz zel-
fien zut ta indertsuu dan darakusku.
Rusia ez da ondutu. domudun eta ef-
bestetari izpiazgoko baino.

Irako egunotan batiko senean ibili
dira rusiakoak bañia bart langile bar-
tza ta sindikatuak eralduta erabagioi
buruz mitin eta batzar aundiak egin
ebezan eta mitin eta batzar ofaitan
matxiñadeari ta efi-agintaritzari eus-
ti dagoela eskatu eutsen lagilei.

Matxiñadea, abestiak abestuz kale-
rik-kale ibili ziran taldetan eralduta
oiñezko gudariak eta eñfataf Lenin'
en ilobi ondoan alkariganatu ziran.

Guda-azpikoi rusiati guda-legedia
zeatz beteaz dagie ta salatuok euron
azalpenak dabez. Eskitoren antzerki-
lari dirudi auzi onek.

1934'gn. Abenduan Leningrado'n
Sergi Kirov erail ebenean emon zi-
ran legeei jafatuaz oraingo onen
antzeko guda-azpik Guda-Epaikari-
tza Nagusia'k ixilean eta a-deze edo
piskalai salatuekin egoten laketu ga-
be egin daitze. Lege ofek bete Espal-
karitza balez epaitua izatea eska-
tzea gebendu egiten dau ta Epaika-
rien epai, "abefia aldeleko daben
biderik aundiena, pusilotia" belgoan
bete daitela eskatzen dau.

Salatutako guzitak dira Komunis-
i Alderdikoak bañia komunismoa eza-
fi orduko ofaitat bat, be, ez eizan
ibili azpi matxiñada-agerietan.

Tukhachevichy'k eraltzale dau ge-
lenez Gudarozte Gofia ta "Gudarozte
abefioi, orindui, ikasi ta Gubernu-
aren menpeko baten alde" jardun izan
dan beti. Europa'ko Gudabururarik
aitu-netariko ta zufenarikoi ei da.

Aitzoko eguna euzko zaingoetan
Euzkadi'ren zuzentasun eta demokrazi-
goraltzaleak Lendakaritza'n. -Pastak
astelenean. -Irakaslemiei deia.

Lendakaritza

Bonbak ikasten

Mendiguren jaunak agertu euskua-
z Wladystaw Ginski poloniar ar-
kitalua eldu gñ egazkintzen bonbak
etxetan egiten dituezan kalteak ikasle-

Mendiguren jaunagaz egon zan bai-
ta Tadeuz Kiepskii, izparkeri ka-
lailua. Aintat izpafingitako idazle
au afituta dago paxisten alde ziran
asko orain euren aurka dagozala esan
dauke.

Kontrolatutako ordezkariek

Casten eta Sanchez kontrol zain-
baleak izan ziran lendakari launa
agurtutera. Dinamarka'ko Gubernu-
aren agura ekafi eben Euzkadi'kua-
rentzat.

Casten jauna afituta egoan Bilbao'n
gurti daban bake eta zuzentasunagaz,
beroziki guda-onak ain ure eukitea.
Londres'berbetan ez ei zan aubiste-
torik egutulu gerate andian. Bere az-
ken itzak onetxe izan z'ran.

"Munduko efi guztiek Euzkadi'ren
bideko izan daitetala gura neuke zu-
entasun eta demokraziaz."

Zuzentza ta Gogo-
lan'zea

Asterte afatsaldeko aspiarak ordu-
ko jafalan izentatzen ziran irak-
aslemieko Gogo-Lantze Zaingo'lik
lagro bearko dira. Ofela ez egiteko
izan euren eskaria bastartu izan da-
bela uste izango da:
Aspe'lat Miren, Arteagabietia'lat

Gizarte-Laguntza

Umiek erbestera

Atzo afatsaldean Rusia eta Fran-
tzi'ra itateko diran umiak sartu zi-
ran osteri orri egin bear daban on-
tziatan. Rusi'arakuak, 4.500. "Haba-
na" ontzian. Frantzi'arakuak, 300
"Bloubazlene" ontzian.

guztira bakoia aretira - fusina eras-
teko indafrik eztabenak gogorize lanetan
atxura erabili daie. - Bilbao, makur
barik, zutik iraun biar da, azkata-
sunari begira, azkatasun-gogo ori ixan-
go dalako gurendearen bide ta onari.

Lgo. urtia | 139'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbao'n 1937'gn. bagilla 13'gna. igandea | 15 eunen

Españar gudako izpařak-eta

Españar guda-oin geienetan bare dagoz.-Leon'go sailletan asal-dariok joalditxo batzuek asi dabez. - Erkaldařak Toledo inguruak suagatu ditue.-Guadalajara aldean paxistok atzeraka.-Aragon'en oindiñokařen bare - samar. - Beste izpařak.

ASTURIAS'KO GUDA-IZPAŘAK
Gijón.—Leon'go guda-oinetan ekinaldi-txo batzuek egin dabez. Erkaldařak Pico de Mijas'en daukezan guda-lubanak suagatu dabez asal-dariok kañioekin Oveja de Sajambre'tik.
Oveja aldean asal-dari taldeak ikusi dira ta ba-daike joaldiren bat asteke gogoa izateko paxistok. Erkaldařak adi dagoz.
Vega Arcedona'n eta La Uña'n erkaldařak daukezan guda-tokiak be, suagatu ditue paxistok egazkitez; gero kañioekin be, bai.
Escampero aldean alkařeri zirkua ta bultzađa batzuek egin dabez erkaldařak asal-dariok. Pusil, izkilazkař eta asko suagakin jardun eben. Suagalařak alkařekin egin ebezan bufukaldi batzuek.

Oviedo'ko guda-oinetan lengo senean eta baketan.
GUDA-OINETARA BEGIRA
Madrid.—Puente de los Franceses aldean egin ebezan bufukaldi batzuek. Joaldi bat asi eben areriuok baiña asipati egoala "motz" eragin eutsen erkaldařak.
Carabanchel aldean erkaldařon guda-lubanon uřenen egozan etxetatik asal-dariok iges eragin eutsen erkaldařak.
Sierra aldean bare-bare egon ziran eta La Granja'ko jauregi inguruan eta Segovia'ko bitxabealean erkaldařak edozein bat aueratu ziran.
Tajo Egoaldean eta Jarama inguruetan indai-neurketaz gain bultzađa batzuek, be,

egin eutsen areriuok ta iges eragin eta guda-lubanak aueratu egin ebezan.
Guadalajara sailletan, Inviernas aldean len eukazan guda-lubanak laga egin dabez areriuok eta ofeik atzeratzean guda-alderdi bion bitartean lurr ean la geratu da.
Egazkintariak ikusketak eginen ibili ziran.
Ipařaldean, batez, be Euzkadi'n areriuok tanke ta egazkitez ondo onkuta joaldi bizi ta zakafak egin ebezan eta euzkotat gudařak bizi batzuetan atzeratu beařa izan ebezan, gogof eutsi eutsen asal-dariok joalditxo.
Asturias'en egunotan, be, zifi ta bultza, areriuok ez dante bakerik amoten eta

tiroketa bizi-bizirik egin ebezan eta guda-tokiak aueratu, be, bai une batzuetan.
Aragon'go guda-oinetan, Ebro Egoalde an egin ebezan guda-oinaldi batzuek eta Belchite inguruetan, be, bai joaldi ta eraso batzuek; alde onetan asal-dari talde batzuek banandu, be, egin ebezan.
Egoaldean bufukak ber asi dabez ta erkaldařak asi, be. Eraso ta joaldi ofeik bidez erkaldařak guda-lubanak aueratu egin ditue ta edozeinbat guda-gai eskuratu.
ERDIALDEKO GUDA-OINETAN
Madrid.—Bare aldi da Erdialdeko guda-oinetan, baiña barealdi ofen ondorez, bufukak etoriko dirala esan daie.

Erkaldař egazkintak goietari ez dagon jera argi une gurtietan ikertzen ditu asal-dariok guda-lubanak.
Asal-dari talde batzuek suagatu ta izkilazkařez astindu ebezan.
Azkenengo ekinaldietan artutako sailak senditzen dñardese erkaldařak.
ESPE ARTUTAKOAK DIÑOENA
Madrid.—Ipařlariak Guadalajara'n espe artutako 55 gudařikin jarduteko zoria izen dabe, ař'gn, kintakoz dira ta Salamanca, Cáceres ta Granada'koak dira danok.
Ilaitean txandarik gabe egon ei dira; txarto jaten izan ei-dabe ta nagusiak gogof eginen izan ei-dauze.
Nagusiak ondo zaintzen izan ei ditue; eguez guda-lubantzen eukiten izan ei-dautue.
PANTZETARAK IMALAIAN
Paris.—Imalaia'ra juan ean pantzetat taldeak Karakomien mendietan txuntxuf batzen, itxasotik 8.008 metro alturan ipini dabe Prantzia'ko ikurřia.

JO TA AUŘERA ERKALDAŘAK
Guadalajara.—Guadalajara'ko, sailletan azkenengo egin daben bufukak o etan gatzte ikaragatiak izan dñue paxistok. Bufukak egin zan tokian ez eukien guda-tramarkulu ta gudaři asko.
Atzo suagalařak asal-dariok guda-lubanak suagatu-suagatu egin ondoren ofeizko gudařiak auera ta auera dñaz.
Bufukak gudiagorik egingo da sail onetan itxura dagoz.
ARAGON'GO GUDA-OINETAN
Sariñena.—Erkaldař Gudaros'earan asmo batzuek ondatzeko asmo edo asal-dariok ekinalditxo batzuek egin ebezan.
Gogof-samař bufukatu ziran eta asal-dari atzera eragin eutsen. Atzere beařa izan eben lenegontan baiña gero erkaldařok jeten asi ziran eta asal-dariok egundekuetan napustu ebezan.

ERBESTETIK

Gernika, eredu izango da suagaketen edestian

"Emetik auřera, gero izango diran gudaetan (ikaragařizko ondamendi izango diran gudaetan) eřien suagaketak aipatzerakoan Gernika izango dabe begien auřean eta eredu."

GERNIKA EREDU

Ona emen "L'Aube"n Luigi Sturzo'k agindako idazlan jatorfa.

"Gernika"ren izena antzikuř bat bařlitz geratuko da Edestian. "Lusitania" izena eren antzera izango dogu. Nai ta nai ez aipatu beař izango da ta sai aipatu, be, Gernika.
Franco'ri laguntzen eta asal-dariok alde dabilzan alemandar egazkintariak ala euzkotatari urioi eře eben erabazita dago. Franco ta prantzetarok (espařar abertzale ta ofeik lagunak) nai ed, nai ez, auzio garbi erabazita dago.
Alde batean izpařingi zentzundun eta euzko'ko dan "Times", suagaketeok ikusi eben asko ofeik antzera Onandia kanonigu (elea-legeadiko) autu bat bide Valla Jolid'eko kanonigo-batzekin juan au auzitan egotean, berofen azalpenak ez ditue indargetzen; Afonategi Gernika'ko ahařa ta suagaketa ondoren andik iges egin eben askok dafatukusue norik suagatu eben Gernika.
Arzuaga'tař Eřamon Josulagunak "Menajero del Corařon de Jesús" aldizkintara bialdu eban idazkintan esaten dñez be, "asal-dariok egazkintak suzko suaga eřko jaurti dabez Gernika'ra. Durango'n eta Gernika'n, be, sutetik iges egin au izan ebenak, afatortak izan baiřia jekilazkařekin astindutak izan ziran, euren lileřetan

euretan, be, bai ta lekide lekaimeak enon etxeetako baratzetan, be, bai.
Beste izpařlari batzuen artean berezik aipatza "La Libre Belgique" izpařingiar izpařlari dan M. Andre Hoornaert dogu. Gernika'koa jazo baiřio len Franco'ren alde eginen eban juan ofeik.
Alemandar egazkintak Gernika suagatu ebenak ez dabe ukatzen orařn asal-dariak eurař be; suagaketa utsa egin ebela diñoe. Joailaren 28'gn, Roma'ko "Messagero" paxista izpařingialk argialtzen daben izpař-sailak ukatu ez egitara beartu eginen ditue. Auzie dñio izpařingi ofeik:
"Abertzaleen egazkintak bufuka ofetan lan asko egin dabe ta bizi-bizi suagatu dabez Arbazegi... ta batez, be, Gernika, euzkotatzen antziñako urburua. Uri ofeik guda-ekinaldietan daukan gařantzia auzia da mapara begiratu utsikin ikusi dafenez. Luzaro ibili ziran abertzaleen egazkintak urriaren eta inguruan daukan guda-sendoketen gařanteen egazka ta lek'kin pilo auziak jaurti ebezan."
"Habemus confitentem reum". Guzti ori igazitako autua dogu len esan dogunez. "Lusitania"ren antzera "Gernika" izena, be, Edestiak gordeko dan ta izen ori egundoez da atzuko.
"Lusitania" ontzia torpedoz ondoratu eben eta torpedoz zer egin daken dafatukusue ofi jazo jakonak. Eskusutik ego zan notin eřugabez beřeta, gudan ez eřilan lateřira uan "Lusitania" ta bataren ez bestearen alde ez eřilan eta alaz, be, ondoratu egin eben gizatatsun eta lateřien

larteko legeak aseritue. Ontzia ta ontzian uazanak irantzi ebezan azkarak baiña ontzietaren izentik ez.
Indaf geiako daukanaren aipurtzeko gogo oferi zelan erantzen? Izadiak dabezan aipurtze ta galize bideak ukartu edo erlegitio, ta zilegi eřko morai lokatirik ez daukenen eskutian dñezan auřean gagoz gu. Gernika'ko urri aipurtze ta erailketok ikusi ondoren "Euzkadi" Batzordearen bidez eři-matxiñada ofetan guda-tzen dñarduen alderdiak guda-esi gabe dagozan uriak ez dñezan suagatu eskutiaz deia egin dñue. Ofetaren 7'gn egin zan batzuean "Ordezkariak uzaldu ebenez eunen Gobernuak eskabidearen bari emon beařa dabe.
Gudeoi bigunagotiek, asmo ofeik onartu egin ebezan ofetaren 18'gn. Deioi arakatu beařa dabe. Arakatu gabeak igazi duaz.

Noz arakatuko dagozan artean abertzale buru eginen daben Prantzia'ko ta Alemaniako izpařingietan esituta ez dagozan uriak suagatze suaketa guda-eskabideakaren edo beařizanalakaren ba-da, urioi gudarako gařantzitsu ba-da, muniziořek ba-da, dñuka ta abar ezin eragotzi ez gobeñdu dñue.
Ona emen gure arloa: Edest-jazokun dogu Gernika. Urien suagaketa orařn ar-te ez dira ofen zakafak izan ofen ofen gařantziz auzirik ez yakoe emon eta on-artu eřafen gařantziz, be, ez doguz eginen izan. Emetik auřera, gero izango dagozan gudaetan (ikaragatiok ondamendi izango diran gudaetan) eřien suagaketak aipatzerakoan Gernika izango dabe begien auřean eta eredu. "Lusitania" da ar-az-piz eginen diran suagaketen eredu ta egazkitez egindakoemen otera Gernika.

ZOŘOTZ

Bertsolari jatorfari

Aldi onetan azaldu dira bertsolari txiki arriyok EGUNA oso apaintzen dñue ugarituri orriyok; "Zofotz" izenez idazten dunak esaten ditue eglyak zana-zerala jafai orlaxe bialtzen bertsos beřiyak.

Aspaldi onlan mendin zabiltza egualdi hero, eta ořz ala ta guřiz sendo ikustia nabaidet nik bafenen poz, lenbailen buka guda zital au izan dedil oso motz gerez txokoañ lakaiki biidu gaitezen lagun zan "Zofotz".

Guda onetan atsedentxoak ondo dituz betetzen bertsos txukunak idatzirikan zerade su bai sailatzen, erakusgala askorentzako ofela dezu azaltzen auera ere "Zofotz" jafaitu ere zuk EGUNA'ra bialtzen.

Gaian naltarik ez dezu izango zabiltzan leku oietan une guřitan izango dezu zer edo zer begiyeñan; une ilunak eta gogorak ikusirik mendietan bertsos esango dituz gero suka'de hero ayeñan.

Aspaldi xamař bertsos galeñan asi zifala lanean ifun jairikan izaten bazan autxen zifan gelenean; Aberi alde lan egiteko infortxo beař zanean "Zofotz" bertsan zan bertsos edefak botiaz danen auřean.

Suaz zafetik, landare garza erne zifan, kimu beři basetxe zafak izango zaitu auřeruntz ere ofaři; iraklela bat izan zenduen euzkera zana egafi here azyiak gafi onak ditue zugan gařf ezaři.

Osasun ona opa dñut nik auřeruntz bertsotako gogua beřiz uřte dñut zugan seku'an ez da paltako; bertsolariak poztuzten gora bat, degulako geingo zofotzki joka "Zofotz" guřlea Euzkadi'ren onerako.

OTARTXO.

ANDIK ETA EMENDIK

Politiko batzar zaratatsu bat egingo da Ankara'n il onen azkenetan.-Inglatera autogiroak erosten gudaroztearentzako. Ekaitz gogora Burdeos'en.-Von Neurath Sofia'n.-Egazketa joan-etori bařia.-Inglatera, salerosketea indartzeko asmoetan.

POLITIKO JARDUNALDI ZARATATSUAK?

Ankara.—Uřte danetik politiko jardunaldi zaratatsuek egingo dira uri onetan eřepublikař jakak ospatuteko egunetan. Dafoten uřilan, albo-eřietako agintari ugar elduko diralak.

DELBOS'EN AURKA

Roma.—Paris'ko izpařingialk dñueñez inokuta'ak asafe dira Delbos'ez, Meditefaneo'n kontrola egitara Rusia'rentzat eskatzen alegitiek egin ez dabelako.

EDEN'EN AGERPENAK?

Londres.—Eřtefani'k agertu dñueñez, Eden'en aldundiak agertu eban, urtarilaren bigafenean izenpeturako ingeles-italiař agiri dñala Inglatera'ren politika gogkoa. Politika orixe jafaitu nai dau ba Inglatera'k Meditefaneo'n.

AUTOGIRO-GINAN

Londres.—Inglatera'k autogiroak ikas-

ten jardun dau ta "Evening Standard"ek esan dñueñez, azkenengo erako autogiro batzuk eroři ditue gudaroztearentzat, ikusketak eginen erabilteko. Azkenengo erakok zuzen-zuzen jafi dñue betik eta parafetdas antzera jafai, bere arintasuna ordurko amar milatik eun mila artetkua dñala.

EKAITZ GOGORA

Paris.—Burdeos eta inguruetan ekaitz gogof baten kalte andiak egin ditue. Uri ordu bi luzetan ilunetan geratu da ta be ratoko beřiben ilberak geratuta. Etxe ugariak kalteak izan ditue eta txingofařak kalteak-kalte egin ditue basuan.

VON NEURATH SOFIA'N

Sofia.—Von Neurath kanposantura juan ean atzo goizean eta lore txorta bat, ipini mñari eřezazueñez jleban. Obiteřira el tzean Lukof, Guda-Zaingoko agintadur-

OPORAK OPOR

New York.—Opofak-opof diralak ego-

erak agertu eban eta guda saildi batek armak aurkeřtu eutsen.
Atzo eřtefak dei eginda jardunaldi bat egin eban beragaz eta gero beragaz baz-kaldu, Varno'ko jauregian, Gero izpařlari-ekaz autu luzea izan eban, bere eřitxiak agertuaz. Eřitxiok Kwosel Wanoff min-istruagaz eřařiko jardunenak ziran.

GUDONTZIEN IBILERAK

Flensburg.—Frořsber gudontzia eldu da uri onetara. Lau egun egingo, ditue bertan. Gefate nagusiaren ondoren lengoz eldu dñan ingeles gudontzia da au.

AGINTARITZEA LAGA

Paris.—"L'Echo de Paris" izpařingialk dñueñez Dudesne generalak bere agintaritzea laga egin dau. "Egazkintan aur-lako suagaketen batzordean", agintariak laguntasunik emon ez dñueñelako.

INGELATERA'K SALEROSKETEIA INDARTZEKO ASMOAK

Londres.—Garbitza Zaingoko arduradun dan sir Kingsley Wood jamař atzo ga-

baz egin eban itzaldian agertu ebanen ingelandař azokak erbesteetan zabildut salerosketea indartzen edo geitzen gogař ekin dñueñez ta itxasok igaro ta bizi dñan ingelandař ornitzeko dñueñez azokak bide, be, emetik auera ingelandařatik ko be, gauza geiako atarako dñueñez.

Eřaman-ekafi lanetan irako ilabete bñtan 600.000 gizon geitu dira ingelandař. Salerosketea gixitu dñueñez auzidun eginda geratu diran tokietan ipini dñueñez ala ta gintzetan geitu da eramař ekafiok.

EGAZKETA JOAN-ETORI BEŘIA

Paris.—Egazketako lagundi bat erudute emen, Atlantiko'ko ipar-aldeko jote etofak egiteko. Lagundia osotu dñueñez "Compagnie Generale Transatlantique" ta "Air France" dira.

"Compagnie Air France" ekař dñueñez izen. Lagundi beřiak ez du beste biok zere-ikuririk izango gařantz-arařuetan, lurař alkařekin batera jokatuko dñueñez ere. Lagundi beřiko zuzendariak dñueñez egazketako eramař-ekafia zabiltzean amei.

Rusia'ko azpikeriak eta Gudaroste Gořia

Londres.—"London Express" izpařingian agiri dñueñez, komunista Gobernuaren areriok barin-beřiz garbitu beař dñueñez ta Rusia'n asko ta asko artega dagoz. Oraingo garbiketa onetan arerio bat, be, ez ei-dabe lagařko.

Krenlin'en euren zainketarako daukezan gudařien laguntza euri beře gogoa yakoezanak aueratu ta beste toki batzuetatik ei-daruez.

"London Express"ek dñueñez Rusia'ko Gobernuak itxu-itxu bere alde dñueñez eun mila gudařia daukatz ta ofeiz gñeera G. P. U'ko eřtzean eta baz-lide talde marřualak.
"London Express"ek dñueñez Stalin eta Eřtefano'ko Buruzagiak alkařekin ez dñueñez kontzitu. Stalin eta Eřtefano'ko Buruzagiak buruzagi ta Guda Zainketeo Arduradun dan eřtefano'ko alkař adizide-adizide ofeiz eřtefano'ko alkařen laguntzadñueñez.
Gudaroste Gořio gudařirik gelnak dñueñez lakaře artean aueratu ta

guda-arařoak irakatsiak dira. Gudaroste Gořio euneko iruroři ta ama-bost gudarosteko araupean dagozan gudařiak dira ta euneko ogei ta bost 1917'gn, Gudaroste Gořio len'go gudařoak osotu ebezan eři-gudaři zaratariakak dira.
Guda-agintari ta marřiskal edo buruzagi ik Napoleon'ek autu ebezan eun dñueñez. Lengo gudařu edo general ziran batzuek marřiskal egin dñueñez.
Azpi-matxiñada edo eři-matxiñadaren bat sortuko bařlitz, be, azpi-matxiñada edo eři-matxiñadeoř Gudaroste Gořia'k beřigoan ofeik leue.
"Daily Herald" laboristen izpařingialk dñueñez azken izpařen artean, Mosku'ko ofeifak azpikeri edo zerbait dagoa igari dñueñez, baiña matasa ofetan tarteko ez dñueñez ta espetxeratu dñueñez gog-matxiñadeoř gizonak dñueñez, buruauřerik eta ardurarik ez dñueñez.
Rusiař geienak agertu dan azpi-matxiñadeoř egi zala uřte dñueñez ta azpikeri ofeik eun geienez troskitat jeta paxistak dñueñez uřte dñueñez.